

CRTA:

Регулаторно тело за електронске медије
Трг Николе Пашића 5
Београд

Република Србија	
Регулаторно тело за електронске медије	
Београд	
Број:	689/2025
Датум:	20. 05. 2025

На основу члана 38. став 1. Закона о електронским медијима, подносим

ПРИЈАВУ

Против:

Пружалац медијске услуге: Радио дифузно предузеће Б92 друштво са ограниченом одговорношћу, Београд

Назив медијске услуге (скраћено): ТВ Б92

Седиште и адреса: Икарбус 3 Нова 19, Београд-Земун

Због повреде обавеза кој се односе на политичко оглашавање

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

У периоду од дана 29. априла 2025. године до дана 16. маја 2025. године у телевизијском програму који се емитује под идентификационим знаком ТВ Б92 приказан је програмски садржај којим је, током изборне кампање за изборе за одборнике у Скупштини града Зајечара и Скупштине општине Косјерић, омогућено обмањујуће политичко оглашавање у корист изборне листе *Не дамо Србију – Александар Вучић*, при чему је као оглашивач формално наведен Центар за друштвену стабилност, субјект који не учествује на изборима, и то у следећим временским интервалима:

1. Дана 29. априла 2025. године са почетком у 16.27 часова;
2. Дана 30. априла 2025. године са почетком у 16.25 часова;
3. Дана 01. маја 2025. године са почетком у 16.27 часова;
4. Дана 01. маја 2025. године са почетком у 16.55 часова;
5. Дана 02. маја 2025. године са почетком у 16.27 часова;
6. Дана 02. маја 2025. године са почетком у 16.55 часова;
7. Дана 03. маја 2025. године са почетком у 16.25 часова;
8. Дана 04. маја 2025. године са почетком у 16.27 часова;
9. Дана 04. маја 2025. године са почетком у 17.19 часова;
10. Дана 05. маја 2025. године са почетком у 16.27 часова;
11. Дана 06. маја 2025. године са почетком у 16.28 часова;
12. Дана 07. маја 2025. године са почетком у 16.27 часова;
13. Дана 07. маја 2025. године са почетком у 17.08 часова и
14. Дана 15. маја 2025. године са почетком у 16.27 часова.

Bulevar kralja Aleksandra 70, PAK 125701, 11111 Beograd ● +381 11 24 000 62 ● office@crt.rs

PIB: 102211181 ● Matični broj: 17414054

CRTA:

I

У наведеним терминима приказани су рекламни спотови следеће садржине:

(1) Више од две недеље блокаде РТС-а, две недеље понижења новинара, две недеље блокаде информисања. Замислите да је неко блокирао оне који су сејали мржњу, оне који су инспирације и подршка данашњим блокадерима. Али, они сада ћуте. Ми нећемо да ћутимо. Напали сте државу и зато губите подршку. Истину не можете да блокирате. **Не дамо Србију! У центру Ниша, 17. маја. Мирно. Достојанствено. Уједињено.**

*Док наратор говори о "онима који су сејали мржњу", приказују се лица новинара Н1 И Нова С.

(2) Шеснаест жртва НАТО бомби, 16 радника РТС годинама памтили смо сваког априла у тишини, а ове године тишина је укинута. Блокадом и журком испред РТС-а показали су да њима једни животи вреде више од других. Блокирали су комеморацију. Блокирали одавање почаста. Нама сваки живот заслужује поштовање. Без изузетка. **Не дамо Србију! У центру Ниша, 17. маја. Мирно. Достојанствено. Уједињено.**

(3) Пуна су им уста борбе за права жена, али кад жена не мисли као они, прскају је сузацем, псују, гађају, гурају и све то снимају и славе. Падају жене од удараца и каменца. Уместо поштовања, батине. Уместо дијалога, претње. Је ли ово та Србија коју хоће? Где жена сме да говори само ако ћути? **Не дамо Србију! У центру Ниша, 17. маја. Мирно. Достојанствено. Уједињено.**

(4) Нападнут. С леђа. На свом радном месту. Професор. Патриота. Спортиста. Обаран. Понижаван. Буше гуме Хитне помоћи. Да би завршили започето. Зато што немају аргументе. Зато што мрзе све што не могу да сломају. Ово није протест. Ово је линч. **Не дамо Србију! У центру Ниша. 17. маја. Мирно. Достојанствено. Уједињено. "**

(5) Пруга која повезује свет. Док су они блокирали путеве, ми смо градили нове везе. У јуну, од Београда до Будимпеште за мање од 3 сата. Спајамо Србију са Европом, спајамо је са светом. Славимо успехе. **Не дамо Србију! 17. маја у центру Ниша.**

(6) Док су они блокирали неколико старих улица, нови град је почео да нице из земље. Стадион, павиљони, станови, нова пруга, ЕХПО у Сурчину уздиже Србију. Нови живот, Нова енергија. Славимо успехе. **Не дамо Србију! 17. маја у центру Ниша.**

(7) "Будућност не могу да нам блокирају. Док су они покушавали да зауставе Србију, ми смо наставили да је градио. Нових 19,5 км аутопута Милош велики биће

CRTA:

*отворени до Видовдана. Не блокирамо живот, већ спајамо људе. Славимо успехе. **Не дамо Србију!** 17. маја. у центру Ниша."*

*(8) "Уз нови комплекс ЕХПО светске изложбе 2027. нова траса градске железнице спојиће аеродром Никола тесла и главну станицу Прокоп. Олакшаће свакодневни живот хиљадама Београђана. Београд добија метро пре метроа...Пруга у изградњи, будућност у покрету. Србија не стоји. Славимо успехе. **Не дамо Србију!** 17. маја. у центру Ниша."*

II

Одлуком о расписивању избора за одборнике у Скупштини града Зајечара и Скупштине општине Косјерић 01 број 013-686/25 од 13. априла 2025. године, председница Народне скупштине расписала је изборе за одборнике Скупштине града Зајечара и Скупштине општине Косјерић за 8. јун 2025. године.¹

Решењем Изборне комисије општине Косјерић број 013-10/2025 од 17. априла 2025. године, прогледана је изборна листа **Не дамо Србију - АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ** (Ивица Дачић – Социјалистичка партија Србије – СПС; Расим Љајић – Социјалдемократска партија Србије – СДП Србије; Милан Кркобабић – Партија уједињених пензионера, пољопривредника и пролетера Србије - Солидарност и правда – ПУПС; Александар Вулин - Покрет социјалиста - ПС; Ненад Поповић - Српска народна партија СНП; Српска напредна странка – СНС - Милош Вучевић), за изборе за одборнике Скупштине општине Косјерић, расписане за 8. јун 2025. године, коју је поднела Коалиција: Не дамо Србију – АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ.²

Решењем Градске изборне комисије града Зајечара број: 013-13/2025 од 17. априла 2025. године, проглашена је Изборна листа **Не дамо Србију АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ**, коју је за изборе за одборнике Скупштине града Зајечара, расписане за 8. јун 2025. године, поднела Српска напредна странка.³

III

Скуп под називом Не дамо Србију, који носе изборне листе проглашене за изборе одборника у Зајечару и Косјерићу, на којем је говорио Александар Вучић, носилац тих

¹ „Службени гласник РС”, бр. 32/25 од 14.04.2025. године

²<https://www.rik.parlament.gov.rs/extfile/sr/files/additionalDocuments/660/932/%D0%A0%D0%95%D0%A8%D0%95%D0%8A%D0%95%D0%9E%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%93%D0%9B%D0%90%D0%A8%D0%95%D0%8A%D0%A3%D0%9B%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%9D%D0%95%D0%94%D0%90%D0%9C%D0%9E%D0%A1%D0%A0%D0%91%D0%98%D0%88%D0%A3.pdf>

³https://www.rik.parlament.gov.rs/extfile/sr/files/additionalDocuments/660/944/Resenje%20o%20proglasenju%20izborne%20liste%20Ne%20damo%20Srbiju_ALEKSANDAR%20VUCIC.pdf

CRTA:

изборних листа који је претходно морао дати своју сагласност како би се у називу листа нашло његово име, одржан је у Нишу 17. маја 2025. године

Скуп је организовала Српска напредна странка, што је објавило Министарство унутрашњих послова, а констатовала и Агенција за спречавање корупције у Одлуци број 014-07-00-0312/25-07 од 20.05.2025. године.

IV

Одредбом члана 4. став 1. тачка 19) Закона о електронским медијима, прописано је да, у смислу тог закона, политичко оглашавање представља програмски садржај којим се уз надокнаду препоручују регистроване политичке странке, групе грађана, коалиције, кандидати или њихове активности, идеје или ставови у циљу успеха на изборима.

Одредбама члана 62. Закона о електронским медијима, прописано је да је пружалац медијске услуге дужан да: 1) поштује забрану политичког оглашавања ван изборне кампање; 2) пре почетка изборне кампање објави тарифе за политичко оглашавање, уколико се определи да током кампање објављује ту врсту оглашавања (став 1.) те да критеријуми по којима се одређује цена политичког оглашавања и услови плаћања морају да важе за све кандидате на изборима и све подносиоце проглашених изборних листа, односно предлагаче проглашених кандидата и морају да буду објављени. (став 6.).

Законом о оглашавању прописано је да се одредбе тог закона примењују и на активности које немају својство оглашавања у смислу члана 2. став 1. тачка 1) овог закона, као што су изборне кампање и друге промотивне активности политичких организација, које се врше у складу са прописима који уређују изборе, као и прописима који уређују електронске медије (члан 3. став 2. тачка 3).

Чланом 6. Закона о оглашавању предвиђено је да оглашавање мора бити засновано на принципу коришћења дозвољених средстава за постизање циља и другим принципима друштвене одговорности (став 1.) да се огласном поруком се не сме изазивати мржња или нетолеранција, злоупотребљавати поверење, однос зависности, лаковерност, недостатак искуства или знања и сујеверје прималаца огласне поруке (став 2.); да огласна порука не сме да садржи изјаве или визуелно представљање које се може сматрати увредљивим (став 3.) те да огласна порука мора да буде истинита, у складу са законом, добрим пословним обичајима лојалне конкуренције и професионалном етиком (став 4.)

Чланом 8. истог закона забрањено је да огласна порука, непосредно или посредно, подстиче дискриминацију по било ком основу, а посебно по основу уверења, националне, етничке, верске, родне или расне припадности, политичког, сексуалног или другог опредељења, друштвеног порекла, имовинског стања, културе, језика, старости, или психичког или физичког инвалидитета.

CRTA:

Чланом 11. Закона о оглашавању забрањено је обмањујуће оглашавање, односно свако оглашавање које на било који начин, укључујући начин приказивања, обмањује или је вероватно да ће обманути примаоце огласне поруке, које због такве обмањујуће природе може да утиче на њихово понашање или које због тога шкоди или је вероватно да ће нашкодити конкуренту оглашивача.

Чланом 14. Закона упоредно оглашавање дефинисано је као оглашавање којим се, посредно или непосредно, идентификује конкурент, односно његова роба или услуга и које је дозвољено искључиво у законом прописаним случајевима.

Члан 15. предвиђено је да, ако огласна порука садржи лично добро на основу којег се може утврдити или препознати идентитет лица, огласна порука се не може објавити без претходног пристанка лица на које се лично добро односи.

Чланом 75. Закона о електронским медијима прописано је да пружалац медијске услуге одговара за програмски садржај, без обзира на то да ли га је произвео пружалац или друго лице (нпр. независна продукција, закупљени термин, програмска размена, најаве програма, СМС и друге поруке публике и сл.).

V

Следом изнетог, јасно је да је у току изборне кампање политичко оглашавање, односно препоручивање регистрованих политичких странка, група грађана, коалиција, кандидата или њихових активности, идеја или ставова у циљу успеха на изборима, не може бити омогућено другим субјектима, осим **кандидатима на изборима, и подносиоцима проглашених изборних листа, односно предлагачима проглашених кандидата.**

Центар за друштвену стабилност, који је означен као оглашивач у спорним огласним порукама, не представља ниједног од субјеката таксативно набројаних у члану 62. став 6. Закона о електронским медијима, иако недвосмислено у наведеним огласним порукама препоручује изборну листу **Не дамо Србију** и њеног носиоца Александра Вучића. У конкретном случају, током изборне кампање која је у току у две јединице локалне самоуправе – Зајечару и Косјерићу – у програмима пружалаца медијских услуга са националном покривеношћу, доступним бирачима на расписаним изборима, емитоване су плаћене огласне поруке у којима се користи слоган „Не дамо Србију“ идентичан називу изборних листа проглашених у обе јединице локалне самоуправе; у више наврата најављује политички скуп под истим називом; наступа носилац обе изборне листе – председник Републике Александар Вучић, чије име се налази у пуном називу листе; у садржају тих порука директно критикују политички противници и афирмише наратив владајуће коалиције, односно врши се политичко позиционирање и подстицање позитивног односа према једној политичкој опцији.

Иако је као оглашивач наведен Центар за друштвену стабилност – удружење које не учествује на изборима – садржај порука недвосмислено има карактер политичког

CRTA:

оглашавања у корист изборних листа „Не дамо Србију – Александар Вучић“, које су проглашене за изборе у Зајечару и Косјерићу.

Овакво поступање супротно је члану 62. Закона о електронским медијима, који забрањује политичко оглашавање ван изборне кампање, али и у кампањи – оглашавање од стране субјеката који нису кандидати, подносиоци проглашених изборних листа или предлагачи проглашених кандидата.

Додатно, осим одредаба Закона о електронским медијима, спорним огласним порукама грубо су нарушена фундаментална начела али и императивне норме Закона о оглашавању. Пре свега, имајући у виду да је као оглашивач у спорним огласним порукама означен Центар за друштвену стабилност, који не учествује на изборима, а да се садржај тих порука недвосмислено односи на препоруку изборне листе *Не дамо Србију – Александар Вучић* и њеног носиоца, јасно је да је реч о **обмањујућем политичком оглашавању**. У складу са чланом 11. Закона о оглашавању, **забрањено је обмањујуће оглашавање**, односно оглашавање које на било који начин, укључујући и прикривање праве природе огласа, доводи у заблуду примаоца поруке, нарочито у погледу идентитета оглашивача, чиме се битно утиче на његово понашање или га доводи у положај у коме иначе не би био.

Употреба организације која формално није учесник у изборној трци, као оглашивача у политичком споту, представља очигледан покушај да се заобиђу одредбе о политичком оглашавању из Закона о електронским медијима, те се ради и о кршењу начела транспарентности и равноправности у изборној кампањи. Оваквим поступањем се ствара привид да се не ради о политичком оглашавању у корист конкретне изборне листе, иако садржај спотова недвосмислено упућује на супротно.

Подносилац пријаве нарочито напомиње да је приказаним огласним порукама грубо повређено начело друштвене одговорности, узевши, пре свега, у обзир да се **коришћеним речником злоупотребљава осећај страха** (*“Падају жене од удараца и каменица”*; *“Ово није протест. Ово је линч”*...), те да огласне поруке садрже визуелно представљање и изјаве које се могу сматрати увредљивим и манипулативним. Порука о „обојеној револуцији“ представља ничим поткрепљену тврдњу, којом се шири страх, уз наратив у којем се политички противници представљају као претња стабилности државе.

Штавише, описаним огласним порукама се недвосмислено подстиче нетолеранцију према политичким опонентима који се не уклапају у наратив „заштитника нације“, што представља очигледан вид политичке дискриминације и искључивања. Огласне поруке, осим тога, имплицитно политичке противнике власти идентификује као извор опасности и дестабилизације, што представља недозвољени облик упоредног оглашавања.

Конечно, подносилац пријаве указује и на вероватну повреду права личности јер је приликом израде огласне поруке употребљени визуелни идентитет новинара независних медија, без њихове сагласности.

CRTA:

VI

Због свега наведеног, а узевши у обзир одредбу члана 75. Закона о оглашавању који прописује да је пружалац медијске услуге одговоран за програмски садржај, без обзира на то да ли га је произвео пружалац или друго лице, подносилац пријаве указује Регулатору да је пружалац медијске услуге учинио повреду чл. 6, 8, 11, 14. и 15. Закона о оглашавању и чл. 62. ст. 1. Закона о електронским медијима као и друге чланове Закона о електронским медијима, Правилника о начину извршавања обавеза ПМУ током изборне кампање и Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга који се односе на обавезе пружаоца медијских услуга у погледу заштите људских права и истинитог, објективног, потпуног и благовременог информисања.

Стога, предлажем да Регулаторно тело за електронске медије изврши увид у програмски садржај приказан на телевизији Прва у периоду од 29. априла 2025. до 16. маја 2025. године у горенаведеним временским интервалима те да против Радио дифузног предузећа Б92 друштво са ограниченом одговорношћу, Београд покрене поступак и изрекне меру у складу са Законом о електронским медијима, поднесе захтев за покретање прекршајног поступка према преносиоцима огласне поруке због прекршаја из члана 78. Закона о оглашавању, те да обавести надлежни орган о евентуалном постојању разлога за предузимање мера према оглашивачу.

Такође, подносилац пријаве предлаже Регулатору да о пријављеним случајевима законом забрањеног облика политичког оглашавања у току изборне кампање обавести Агенцију за спречавање корупције како би, у оквиру сопствене надлежности, испитала могуће злоупотребе у области финансирања политичких активности.

У Београду,

29. маја 2025. године

Подносилац пријаве

